

Asia: VN/18837/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto valtioneuvoston asetuksen luonnoksesta (VN/18837/2024): Rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista

ARE Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Lausunto valtioneuvoston asetuksen luonnoksesta

(VN/18837/2024): Rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista. Toimimme energiatehokkaiden ja vähähiilisten rakennusratkaisujen teknisenä asiantuntijana Suomessa.

Esitämme, että asetuksessa ehdotettua sähkön energiamuotokerrointa tulee alentaa nykyisestä esityksestä (0,90 päästöttömissä rakennuksissa). Perustelemme kantamme neljällä näkökulmalla:

1. Sähkön tuotanto on Suomessa jo lähes päästötöntä

Vuonna 2023 noin 94 % sähköstä tuotettiin uusiutuvilla ja ydinvoimalla; fossiilienergian osuus oli enää noin 6 %. Sähkön keskimääräinen päästöintensiteetti on vain noin 67 g CO₂/kWh – yksi Euroopan alhaisimmista. Tämän vuoksi nykyinen kerroin ei enää vastaa sähkön todellista vähäpäästöisyyttä.

2. Nykyinen kerroin vääristää energiatehokkuuslaskentaa

Lämpöpumput (SPF 3–4) hyödyntävät puhdasta sähköä tehokkaasti, mutta laskelmissa niiden asema jää heikoksi korkean sähkön kertoimen vuoksi. Sähkölämmityksen laskennallinen haittakerroin ylittää todelliset päästöt, mikä ei ole teknologia-neutraalin sääntelyn linjassa.

3. Investointien ohjaus vähäpäästöisiin ratkaisuihin heikkenee

Korkea kerroin ei kannusta sähköisiin lämmitysjärjestelmiin, vaikka lämpöpumput ovat Suomessa yleisiä (~1,6 miljoonaa kpl) ja tarjoavat suuriakin päästövähennyksiä. Alempi kerroin edistäisi teknologianeutraalia kilpailua, kustannustehokkuutta ja päästöjä tehokkaammin vähentäviä investointeja.

4. Biomassan (puun poltto) ongelmat: miksi kaukolämpö ei ole automaattisesti päästötöntä

Puun poltto aiheuttaa CO₂-päästöjä polttohetkellä, ja metsien kasvavat hiilinielut eivät poista ilmakehän hiiltä tarpeeksi nopeasti. Lisäksi puun poltto aiheuttaa pienhiukkaspäästöjä ja mustaa hiiltä, joilla on merkittäviä terveysvaikutuksia. EU-komissio on kyseenalaistanut biomassan päästöttömyyden ja ehdottanut sääntelyn tiukentamista. Kaukolämpöä ei tule automaattisesti kohdella päästöttömänä energiamuotona ilman vahvaa kestävyystarkastelua.

Ehdotukset

- Lasketaan sähkön energiamuotokerroin arvoon 0,60 tai alemmaksi päästöttömissä rakennuksissa
- Biomassaan perustuva kaukolämpö poistetaan automaattisesta päästöttömyysluokituksesta
- Käytetään teknologianeutraalia laskentamallia, joka perustuu todellisiin päästöihin ja tehokkuuteen

Nupponen Maiju
Are Oy - ARE:n energia- ja asiantuntijapalvelut